

skulde hæves. Jeg skulde derfor ikke have taget Ordet igjen, naar det ikke var blevet nødvendig paa Grund af andre Ytringer af ham. Først vilde han gjøre gjældende, at det, om man lod denne Fritagelse med Hensyn til Stempletpapiret bestaae eller ikke, ingen væsentlig eller synderlig Indflydelse vilde have paa, hvorvidt Fæstegaarde bleve kjøbt eller ikke. Det er nu hans Formening; men jeg antager, at den lovgivende Magt vilde ikke i 1850 have givet en saadan Lov, naar den ikke havde troet, den havde Betydning. Jeg mener nu, at den har havt megen Betydning, og at den fremdeles vil have det; hvormegen eller hvorliden lader sig ikke bestemme i Tal. At der til en vis Tid, f. Ex. i de senere Aar, ikke er solgt mere end det Ubetydelige, der er solgt, ligger jo imidlertid, som den ærede Rigsdagsmand sagde, i andre Grunde, som ere vægtige og gjøre, at denne Begunstigelse, naaet den i og for sig letter Kjøb og Salg, dog ikke har været tilstrækkelig til at modvirke de vægtige Grunde, der have været derimod; men naar disse vægtige Grunde, der for de Herrer Godseiere have været i de senere Aar til ikke at ville sælge, maatte tabe sig noget i Fremtiden, hvad man jo maa ønske, saa er jeg overbevist om, at denne Lov fremdeles vil have Betydning, naar den vedbliver at bestaae. Hvad jeg dog egentlig ønskede Ordet for, var den ærede Rigsdagsmands Bemærkning om, at man burde sørge for, ved ikke at lade Interesserne saaledes blive overveiede her, at virke hen til, at Rigsdagen ikke tabte i Anseelse. Det forekommer mig ikke ønskeligt, at denne Ytring er bleven henkastet i Thinget; det er en alvorlig Ytring. Jeg antager, at enhver Rigsdagsmand fra en anden Side har den selvsamme Berettigelse og de selvsamme Grunde til i andre Sager, hvorom der er Tale, at kaste slige Formeninger ud til den ærede Rigsdagsmand og hans Side. Jeg troer imidlertid, at om vi gjorde det, vilde det være baade høist upassende og usømmeligt, thi man skal, efter min Mening, ikke paa den Maade søge at virke ved at kaste den Slags Ytringer ud, som man maa sige sig selv, at man med fuldeste Ret kan faae tilbage ved lignende Leilighed. Overhovedet, hvem afgjør, hvad der bidrager til Rigsdagens Anseelse eller til at

svække den? Hvem afgjør det, hvem er det offentlige Mening? Jeg troer ikke, at den ærede Rigsdagsmand vil kunne nævne os en eneste Sag, hvor den hele Befolkning skulde dømmes eens om det Udfald, den har faaet. Jeg troer, han vil kunne nævne Mange, der ville være utilfredse med Afstemningen, medens man paa den anden Side vil kunne nævne mange Andre, der ville være vel tilfredse dermed. Det er ikke Noget, der sælges ved en almindelig Dom; var det Tilfældet, kunde han maaskee have Ret, naar han paaviste, at der skete Noget, hvorover hele den danske Befolkning med Eenstemmighed sælde en Fordømmelsesdom, men det finder ikke Anvendelse ved denne Leilighed. Den offentlige Mening, ja, hvor er den? Den ærede Rigsdagsmand skulde lære af den ærede Indenrigsminister med Hensyn til dette Punkt; den ærede Minister har sagt os, at hvad man siger i Befolkningen udenfor om Et og Andet, har aldeles ingen Indflydelse paa ham; det gaaer op og ned, har han sagt saa tidt, og det bryder han sig ikke om; han gaaer den Vej, han finder rigtig, han handler og gjør, hvad han finder rigtigt, uden at ændse, hvad derom siges. Deri skulde den ærede Rigsdagsmand tage den ærede Indenrigsminister til Exempel, han gjør det i saamange andre Tilfælde, hvor jeg ikke ønsker det; her vilde jeg imidlertid ønske, at han vilde gjøre det, thi saa vilde han ikke staae op og erklære Rigsdagsmændene, at naar de ikke stemte mod dette Endringsforslag, risikerede man, at Rigsdagen tabte i Anseelse. Det er ikke nogen passende Ytring.

S. Sager: Der er en Uligged. Jeg troede, at den ærede Ordfører tilstrækkeligt havde oplyst den. Der er en meget stor Forskjel paa at undtage enkelte Personer og Stifter, der have erhvervet Begunstigelser, og at undtage en heel Klasse af Samfundet. Paavist et Exempel, at Tilskjødning af Eiendomme for hele Klasser er fri, og siig saa: „Naar man undtager dem, saa skal man undtage disse“, saa gaaer jeg med. Men her er en meget omfattende Undtagelse for en heel Klasse af Samfundet, der er en stor Brøl af hele Befolkningen i Landet; her gjør man en saa stor Undtagelse, at den i mange Egne snarere vil